Cumhurbaşkanı Akıncı; Kıbrıs sorunuyla ilgili düzenlediği basın toplantısında Kıbrıslı Türklerin Rumların hakim olacağı üniter bir devlette azınlık haklarıyla yetinmeyi kabul etmeyeceğini kaydetti ve dikkat çekti

"Statükonun devamı her iki toplum açısından tehlikeli"

Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, Kıbrıs'taki her iki toplumun da geçmişte değişik zamanlarda, değişik boyutlarda acılar çektiğini belirterek, "Geleceği, belirsiz ve tehlikelere açık bırakıp, gelecek kuşakların da yeni acılarla yüz yüze gelmesine mi neden olacağız, yoksa tarihi sorumluluklarımızın bilinci içerisinde mi davranacağız? Gelecekte yeni acıları paylaşmak yerine, yetkileri ve refahı paylaşmayı başarabilecek miyiz? Önümüzde yanıtlanması gereken ivedi soru budur" dedi.

Cumhurbaşkanı Akıncı, Kıbrıslı Türklerin Rumların hakim olacağı üniter bir devlette azınlık hakları ile yetinmeyi kabul etmeyeceklerini vurgulayarak, "Kıbrıs Rum tarafında da bazı çevreler iki ayrı devlet fikrine yakınlık duyabileceklerini ima etseler de, Rum toplumunun büyük çoğunluğunun iki ayrı devlet oluşumunu onaylamayacağı aşikardır" dedi. Statükonun devamının her iki toplum açısından da çeşitli tehlikeler barındırdığına işaret eden Akıncı, makul bir uzlaşıyı federal çerçevede sağlamanın akıl işi olduğunu belirtti.

Anastasiadis'in son açıklamalarının epeyi kafa karışıklığına yol açtığını kaydeden Akıncı, politik kariyeri boyunca federal çözüm modelini ulaşılabilir bir hedef görüp o yönde uğraş verdiğini hatırlattı; "Bu nedenle de federasyonun Rum liderliğince acı verici bir uygulama olarak görülmesini de hep yadırgadım" diye konuştu.

"Ancak şu da bir gerçektir ki Federasyon gönüllü bir birliktir ve bu iş zorla olmaz. Bir taraf buna hazır değilse, o zaman bu durum açıklıkla ortaya konur" diyen Akıncı, desentralizasyon konusunun, merkezi hükümetteki yetkilerde azaltma yapılarak iki kurucu devletin yetkilerinin artırılması olayının, tartışmaya kapalı oldukları bir konu olmadığını söyledi. Akıncı, "Ama Sayın Anastasiadis'e de söyledim, bunların somut olarak ortaya konması gerekir ve ucu açık olmayan, sonuç odaklı bir süreç söz konusu olacaksa bunların iyi niyetle değerlendirilmesi mümkündür" dedi.

Akıncı, kurucu devletlerin yetkileri artsa da merkezi hükümette kalacak yetkilerin uygulanmasında kararların basit çoğunluk-azınlık esasında alınmasını kabul edemeyeceklerini vurguladı.

Akıncı: İyi akşamlar. Galis perasas

Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, dün akşam düzenlediği basın toplantısındaki konuşmasına "Bizleri ekranları başında izleyen Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rumlara da iyi akşamlar. Galis perasas" sözleriyle başladı.

Cumhurbaşkanı Akıncı, iki kapının açıldığı gün düzenlediği basın toplantısında, simultane tercümeyle Kıbrıs Rum toplumu ve diğer toplulukların da izleme şansı olmasından duyduğu memnuniyeti ifade etti.

Cumhurbaşkanı Akıncı, basın toplantısını Rum Yönetimi Başkanı Nikos Anastasiadis'in basın toplantısına cevap ve karşılıklı suçlama kampanyasını körüklemek amacıyla düzenlemediğini vurguladı; "Kuşkusuz aydınlatılması gerekli konulara da değinilecektir. Ama esas amacım, geldiğimiz bu kritik kavşakta, daha fazla zamanımızın olmadığının da bilinci içerisinde ve tarihi bir sorumluluğu hissederek düşüncelerimi ve görüşlerimi sizlerle paylaşmaktır" dedi.

Derinya ve Aplıç kapılarının her iki topluma hayırlı olmasını dileyen Akıncı, "Biraz geç oldu, güç oldu ama oldu. Kuşkusuz hedefimiz sadece yeni kapıların açılması ile sınırlı değildir. Asıl hedef iki toplum arasında sınırlara gerek olmayan bir yapıyı oluşturabilmektir; ama bunun için de karşılıklı kabul edilebilir bir çözüme ulaşmak zorunluluğu vardır" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, müzakere tarihinin 50'nci yılında olduklarını hatırlatarak, ne yazık ki hâlâ karşılıklı kabul edilebilir bir sonuça ulaşmanın mümkün olmadığını, bu noktaya çok yaklaştıkları anlar olmakla birlikte, bu hedefe ulaşılamadığını kaydetti.

Akıncı, bunun neden olmadığını her iki tarafın ve aynı zamanda üçüncü tarafların da sağlıklı olarak değerlendirmesinin zamanının geldiğini hatta geçtiğini ifade ederek, "Sorunun ulaşmaya çalıştığımız çözüm modeli ve parametreleri ile ilişkili olduğu kanaatinde değilim" dedi, şunları ekledi:

"Çünkü gerçekçi olanlar elimizde formül olarak iki kesimli iki toplumlu Federal çözümden başka bir şeyin olmadığının farkındadırlar. Bunun nedeni de bellidir. Çok açıktır ki, Kıbrıslı Türkler Rumların hakim olacağı üniter bir devlette azınlık hakları ile yetinmeyi kabul etmeyeceklerdir. Kıbrıs Rum tarafında da bazı çevreler iki ayrı devlet fikrine yakınlık duyabileceklerini ima etseler de, Rum toplumunun büyük çoğunluğunun iki ayrı devlet oluşumunu onaylamayacağı aşikardır."

Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, bu durumda görünürdeki olasılığın ya Birleşmiş Milletler ve uluslararası toplumun da destek vereceği, iki kesimli, iki toplumlu siyasi eşitliğe dayalı federal çözüm için çalışmak ya da statükonun devamına göz yummaktan ibaret olduğunu belirtti.

Mevcut durumun, bugün için Kıbrıslı Türkler açısından daha acı verici olsa da, Kıbrıslı Rumlar bakımından da çözümsüz geçecek zamanın neler getireceğini kesin olarak öngörmenin kolay olmadığına işaret eden Akıncı, "Statükonun devamı her iki toplum açısından da çeşitli tehlikeler barındırmaktadır" dedi.

Akıncı, o halde akıl işi makul bir uzlaşıyı federal çerçevede sağlamak gerektiğini belirterek, son günlerde Anastasiadis'in gündeme getirdiği desentralizasyon konusu ve siyasi eşitlik üzerine görüşlerini de paylaştı.

Cumhurbaşkanı Akıncı, Kıbrıs'ta bulunacak çözümün, her iki toplumun siyasi eşitliğine dayalı olacağının birçok BM kararında, BM Genel Sekreteri raporlarında, 11 Şubat 2014 mutabakatında ve iki taraf arasında sağlanan birçok uzlaşmada yer aldığına dikkat çekti.

Egemenliğin iki toplumdan eşit olarak kaynaklanacağı, iki kurucu devletin yetkilerinin ve statüsünün eşit olacağı, iki toplum arasındaki ilişkinin bir çoğunluk - azınlık ilişkisi olarak nitelendirilemeyeceğinin hep karara bağlanmış hususlar olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, siyasi eşitliğin, her federal kurulda eşit sayısal temsiliyet anlamında olmamakla birlikte, federal hükümetin tüm organlarında ve kararlarında etkin katılım anlamı taşıdığının belirtildiğini kaydetti.

Akıncı, BM parametreleri çerçevesinde yürütülen müzakerelerde sayıca eşitlik olmayan kurullarda her iki taraftan da en az bir olumlu oy ilkesi üzerinde tartışılmış ve örneğin 7-4 olarak belirlenen Bakanlar Kurulu'nda bu ilkenin benimsendiğini ifade etti.

"Anastasiadis'in izahları epeyi kafa karışıklığına yol açtı"

Bunun da ötesinde, dış politika, güvenlik ve savunma konularında Başkan ve Başkan Yardımcısı'nın kararları ancak birlikte alabilecekleri üzerinde uzlaşıldığını hatırlatan Cumhurbaşkanı Akıncı, şöyle devam etti:

"Bu noktada Sayın Anastasiadis'in verdiği izahlardan yola çıkacak olursak, durumun epeyi kafa karışıklığına yol açtığını söylemek durumundayım. Şöyle ki, Sayın Anastasiadis, verdiği örnekte; Bakanlar kurulunda EastMed projesi oylanır ve Kıbrıslı bir Türk bakanın olumlu oyu da gerekli olursa, bu durumda ne olacağını sorgulamıştır. Demek istemiştir ki, Kıbrıslı Türk Bakanlar doğal gaz için İsrail – Güney Kıbrıs – Yunanistan – İtalya güzergahı yerine Türkiye üzerinden boru hattının gitmesini isteyecek ve diğer projeyi engelleyecektir. Sayın Anastasiadis böyle bir durumu kabul edemeyeceğini anlatmak istemiştir.

Bu durumda ortaya şu hususlar çıkmaktadır; Birincisi, Sayın Anastasiadis daha önce kabul ettiği Federal Bakanlar Kurulu'ndaki Kıbrıslı Türk bakanların kararlara etkin katılımını da artık geçersiz saymaktadır.

İkincisi, sınırlı olarak geçerli saydığını düşünsek, bu defa da enerji konularını bile Kıbrıslı Türkler açısından yaşamsal bir alan olarak görmemektedir.

Çünkü kendi ifadesine göre, Kıbrıslı Türklere kendi yaşamsal konularında bir olumlu oy hakkını kabul ettiğini söylemektedir. Bu durumda Kıbrıs'ın doğal gazı ve nakil projeleri Anastasiadis'e göre Federasyon kapsamında sadece Rum toplumunu ilgilendiren bir konu olacaktır. Bunun mantıklı bir izahı olmaz.

Bunlara ilave olarak Sayın Anastasiadis, doğal gazın, daha mantıklı, kısa mesafeli ve daha düşük maliyetli bir güzergah üzerinden taşınmasına çörümden sören razı değildir. Kısacası ona göre Doğu Akdeniz enerji politikalarında Kıbrıslı Türklerin Türkiye'nin de yeri yoktur.

"Ortak akıla yürütülecek projelerine ihtiyacımız var"

Halbuki bu alanda Kıbrıslı Türkler ve Türkiye'nin de dahil olacağı, ortak akıla yürütülecek işbirliği projelerine ihtiyaç olduğu açıktır. Ancak bu şekilde adadaki bölgemizde barış ve istikrara katkı yapmak mümkün olacaktır."

Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, politik kariyeri boyunca federal çözüm modelini mevcut konjonktürde mümkün olan, ulaşılabilir bir hedef olarak gördüğü için o yönde uğraş verdiğini, bu nedenle de federasyonun Rum liderliğince acı verici bir uygulama olarak görülmesini de hep yadırgadığını vurguladı.

Akıncı, "Adada yaşayan ve 44 yıldır bölgede bulunan iki farklı etnik topluluğu birleştirebilecek mantıklı çözümün tek olduğuna inandım. Ancak şu da bir gerçektir ki Federasyon gönüllü bir birliktir ve olmalıdır. Bir taraf buna hazır değilse, o zaman bu durum açıklıkla ortaya konur. Bunun karşılıklı saldırgan üsleşlara da gerek yoktur" diye konuştu.

Desentralizasyon konusunun, merkezi hükümettekı yetkilerde azaltma yapılarak iki kurucu devletin yetkilerinin artırılması olayının, kendilerinin tartışmaya kapalı olmadığını ifade eden Akıncı, bu konu olmadığını sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ama Sayın Anastasiadis'e de söylediğim bunların somut olarak ortaya konması ve ucu açık olmayan, sonuç odaklı bir süreç konusu olacaksa bunların iyi niyetle değerlendirilmesi mümkündür. Şunu da belirtmem gerekir ki, bugüne kadar müzakerelerde Rum tarafının tavrı belirleyici olmuştur. Halbuki Kılınçlar'ın da dediği gibi merkezi hükümette yetkilerin çok azaltılmasına

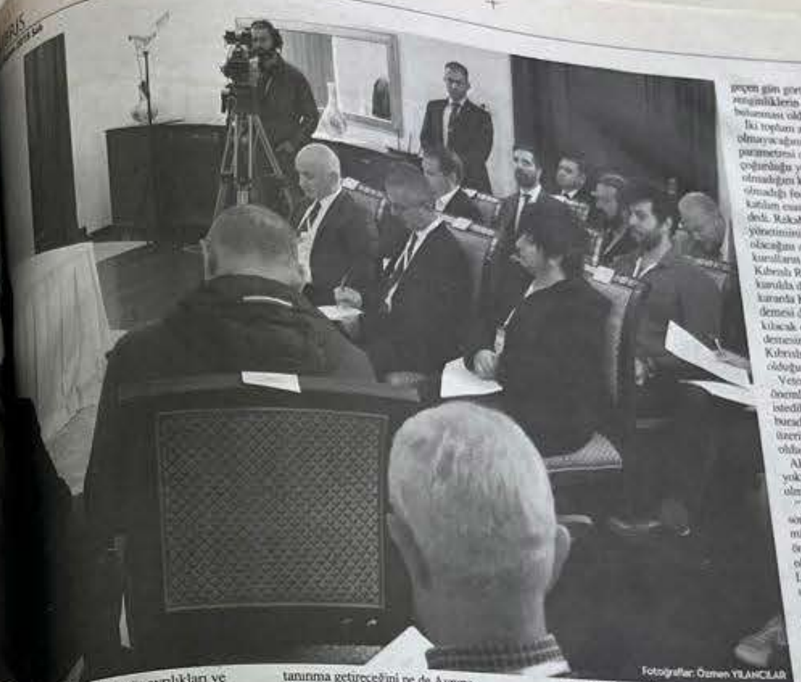

Fotoğraflar: Özmen YILANCILAR

...ulardan doğan görüş ayrılıkları ve ...leri de artırma potansiyeli ...dır. Ancak bir noktada açıklıkla şunu ...k durumundayız; kurucu devletlerin ...ara da merkezi hükümette kalacak ...ı uygulamasında kararların basit ...k azınlık esasında alınmasını kabul ...Merkezi hükümette ortaklaşa karar ...her iki tarafın kararlara ortak katılımı ...ğu anlamı ya iki ayrı devlet ya ...bir devlet demektir. Halbuki ...ya çalışılan ne biri ne de öteki dir. Eğer ...bilmedilemeyecekse, toplumlarımızı ...a kamuoyunu da oyalamaya gerek ...Şimdi açık ve net olma zamanıdır."

...rbaşkanı Mustafa Akıncı, Mayıs ...e piyon yarıncı önlemler olarak ...ğunun cep telefonları ve elektrik ...ğunun birleştirilmesi konusunda da ...ı dile getirdi; tüm teknik alt yapılar ...masına rağmen bunların ...ğine işaret etti.

"Cep telefonları için bireysel çözüm önerildi"

...Akıncı, "Cep telefonları konusunda ...ğ ile geçerli olan bir yasanın Kuzey'deki ...operatörleri ile işbirliği yapılmasına ...rmediği söylendi ve olay orada ...hizmetlerinin çift sim kart (Dual Sim ...kullanması önerildi. Bu kuşkusuz ...taraftan bugün de uygulanabilir. ...bireysel bir çözümdür. Bizim ...ı, iki tarafın kurumları arasında, ...ı tanımasalar da, işbirliğini ...ek ve geleceğe hazırlanmaktır"

...ı kullandı.

...rbaşkanı Akıncı, son günlerde bu ...olumlu gelişmeler olabileceği ...ğ konuda iyi haber ...ceklerı bir durum oluşursa 12 ...ı ara bölgede yeniden buluşmayı ...ğ hatırlatarak, "Ne yazık ki ...bunun nedeni olarak da Kıbrıs Türk ...siyasi avantaj peşinde olduğu iddia ...ğ geçerliliği olmayan ...ar" dedi.

...operatörleri arasında Lüksemburg ...ğ sağlanacak işbirliğinin, ne siyasi tanınma getireceğini ne de Avrupa müktesebatına aykırı olduğunu kaydeden Mustafa Akıncı, bunun Avrupa Birliği Komisyonu tarafından da teyit edildiğini bildirdi. Akıncı, "Kıbrıslı Türk operatörler Güney Kıbrıs hariç tüm dünya ile Lüksemburg veya İsviçre üstünden iletişim kurabilmektedirler ama Kıbrıs'ta bu yapılamamaktadır. Kıbrıslı Türkler ve Rumlar Afrika dahil dünyanın her yerinden evleri ile konuşabilmekte ancak adanın bir tarafından diğerine geçince bunu yapamamaktadır. Bunun mantıklı bir izahı yoktur" dedi.

Elektrik konusunda gerektikçe karşılıklı bağlantılar yapıldığına ve ihtiyaca göre bir tarafın diğer tarafa elektrik verebildiğini ifade eden Cumhurbaşkanı Akıncı, "Ancak bizim kararlaştırdığımız geçici olarak değil şebekelerin kalıcı olarak bağlanması idi. Çünkü bu, sistemi rahatlatacak, maliyetleri düşürecek, sisteme özellikle güneş enerjisinin daha çok bağlanmasını sağlayabilecekti. Maalesef bu da çözüm sonrasına ertelendi" ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncı, BM Genel Sekreteri'nin Kıbrıs için görevlendirdiği geçici danışmanı Jane Holl Lute'un yılbaşından önce yine gelmesinin beklendiğini de hatırlatarak, Lute'un görev tanımını tamamlamaya çalışacağını belirtti.

Akıncı, gazetecilerin sorularını yanıtladı

Cumhurbaşkanı Akıncı basın toplantısında daha sonra gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Akıncı, "Konuşmanızdan müzakere sürecinin yeniden başlamaz manası çıkarılabilir mi?" yönündeki soru üzerine, müzakerenin başlaması için öncelikle açık ve net bir tablonun ortaya çıkması gerektiğini, bu tabloyu iki tarafın yanında Birleşmiş Milletler'in de beklediğini belirtti.

BM Genel Sekreteri'nin Crans - Montana'da garantör ülkelerin katılımıyla yapılan görüşmelerden sonra taraflara durum değerlendirmesi yapmasını ve karşı taraf ile bir notaya varma olasılığını değerlendirmesini istediğini, bunun için de danışman olarak geçici bir görevlendirme yaptığını kaydeden Akıncı, muhtemel bir anlaşmanın temellerinden birinin siyasi eşitlik olduğunu, bu konuda bir netlik oluşmazsa çok büyük sıkıntılar yaşanacağını aşikar olduğunu, dolayısıyla Genel Sekreter'in tarafların siyasi eşitlik ilkesinden ne anladığını da duymak isteyeceğini ifade etti.

"Karadan sadece çoğunlukta olan taraf alabiliyorsa bu siyasi eşitlikle ilişkilendirilebilir mi? Biz ilişkilendiremiyoruz" diyen Cumhurbaşkanı Akıncı, iki tarafın ortak olacağı bir yapıda siyasi eşitliğin olmaması halinde bir tarafın figüran konumuna indirgenmiş olacağını söyledi.

Ucu açık süreçlerin geçmişe ait olduğunun, Genel Sekreter'in raporunda belirtildiğini ifade eden Akıncı, yeni adım anlabilmesi için gerek içerik gerekse modalite anlamında bir uzlaşma olması gerektiğini kaydetti.

Görüşmelerin yeniden başlayıp başlamayacağını söyleme noktasında olmadığını, müzakere zemininin bulunup bulunmadığına görmek için Genel Sekreteri'nin geçici olarak görevlendirdiği Jane Holl Lute'nin öncelikle temasların tamamlanması gerektiğini kaydeden Akıncı, bugüne kadar varılan mutabakatları da çiğnetmeden, Lute ile temasların sürdüreceklerini, ortaya çıkan sonuca göre de karar vereceklerini ifade etti.

Hayal kırıklığı

Hayal kırıklığı yaşayıp yaşamadığı sorusuna Akıncı, kişisel duygularının bir yere kadar önemli olduğunu, esas olanın toplumların geleceği olduğunu, bu mevcut durumu kısa vadede Kıbrıslı Türkler açısından sağlıklı görmediğini, uzun vadede de Rumlar açısından sağlıklı görmediğini, bu nedenle "makul olanda buluşma gerektiği" çağrısı yaptığını söyledi.

Gelecek kuşaklara daha iyi bir Kıbrıs bırakmak gerektiğini kaydeden Akıncı, konferansta sonuç alınamamasının üzücü olduğunu, yeni fırsatlar doğması halinde her iki toplumun bunu adanın yararına kullanmak istediğini, Genel Sekreter'in de buna yardımcı olma çabası içerisinde olduğunu; ancak bunun gerçekçi bir zeminde aranması gerektiğini ifade etti.

Mevcut durumun böyle devam edemeyeceğini seslendirenlerin sayısının günden güne arttığını ifade eden Akıncı, hidrokarbon yataklarının ya işbirliği alanı ya da bir gerginlik nedeni olacağını, gerginlik nedeni olmaya aday bir alan olduğunu, bunun her geçen gün görüldüğünü, akıl yolunun bu zenginliklerin değerlendirilmesi için ortak yol bulunması olduğunu belirtti.

İki toplum arasında azınlık çoğunluk ilişkisi olmayacağının bir Birleşmiş Milletler parametresi olduğunu, dolayısıyla azınlığın çoğunluğu yöneteceği bir durumun gündemde olmadığını kaydeden Akıncı, "Sayısal eşitliğin olmadığı federal kurul ve kararlarda, etkin katılım esastır ve siyasi eşitliğin bir gereğidir" dedi. Rekabet kurulu ve kamu hizmetleri yönetiminin sayısal eşitliğin olacağı kurullar olacağını ancak siyasal eşitliğin olmayacağı kurulların da olacağını ifade eden Akıncı, altı Kıbrıslı Rum ve üç Kıbrıslı Türk olan bir kurulda dikkat edilmesi gereken noktanın, bir kararda Kıbrıslı Türk üç üyenin rümünün hayır demesi durumunda, federasyonu fonksiyonel kılacak olanın Kıbrıslı Türklerin hayır demesine rağmen kararın geçirilmesi mi yoksa Kıbrıslı Türkleri ikna etmeye çalışmak mı olduğunu söyledi.

Veto konusunda ise, olası bir anlaşmada üç önemli alanda birlikte karar verilmesini istediklerini kaydeden Cumhurbaşkanı Akıncı, burada da arananın hem fikirlik olduğunu, üzerinde anlaşılan konulardan da birinin bu olduğunu söyledi.

Akıncı, "Siyasi eşitlik konusunda gri alan yoktur; ya karılara etkin katılım olacak ya da olmayacak" dedi.

"Yeni fikirler neden konuşulamaz" şeklindeki soruya karşılık da Akıncı, bir 50 yıl da müzakere süreci olamayacağını, şimdi önümünde belli hedefleri içeren bir planlama olacağını, bunun uzun süreçler içermeyeceğini, Lute'nin amaçlarından birinin bu olacağını söyledi.

Federal çözüm dışında olabilecek iki seçenek bulunduğunu, bunlardan birinin üniter devlet ki buna Kıbrıslı Türklerin karşı olduğunu, diğerinin de iki ayrı bağımsız devlet olduğunu, buna da Kıbrıslı Rumların karşı olduğunu kaydeden Akıncı, Anastasiadis'le 16 Nisan'da yaptığı görüşmede, bu konunun gündemde olup olmadığını sorduğunu, aldığı yanıtın, böyle bir şey görmediği yönünde olduğunu ifade etti.

"Federal çözüm dışında AB içinde iki devlet formülü var da Akıncı'nın bu formülden kaçındığı" şeklinde bir düşüncenin de yanlışı olacağını ifade eden Akıncı, "Ben mümkün olanın peşindeyim, Mümkün olmayan bir şeyi hayal ederek zaman harcamak ve statükonun daha da pekişmesine hizmet etmek benim işim değil" dedi. Federasyon oluşturmada iki tarafın isteklilliğinin gerekli olduğunu kaydeden Akıncı, "Ya sirtaki ya halay gerekir bize, el ele tutuşarak, sadece iki toplum değil, garantörler, Birleşmiş Milletler, gözlemci olarak Avrupa Birliği, uluslararası toplum, sivil toplum örgütleri… Hepsinin çaba harcaması gerekir" diye konuştu.

Müzakere süreçlerinde duyguların ölçü olmaması gerektiğini, akıl ve mantığın duygulardan önce gelmesi gerektiğini belirten Akıncı, alınan önemli inisiyatiflerin karşılıksız kalmaması gerektiğini söyledi ve Genel Sekreter'in yardımcı olma bevesi varken bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirme çağrısı yaptığını vurguladı.

"Adem-i merkezileştirmeyi müzakere etmeye kapalı değilim"

Adem-i merkezileştirme konusunda sorulan soruyu yanıtlayan Akıncı, bu konuyu müzakere etmeye kapalı olmadığını, ancak bu konuda Rum lider Anastasiadis'ten somut bir şey duymadığını söyledi.

Akıncı, yetki paylaşımı konusunun netleşmesi, yetkilerden hangilerinin kanatlara verilmesinin istendiğinin tespit edilmiş olması gerektiğini kaydetti.

Rum tarafının bugüne kadar kanatların değil merkezin güçlü olması için çaba harcadığını, dolayısıyla bu ani dönüşün hangi amaçla yapıldığının çeşitli çevreler tarafından sorgulandığını söyleyen Akıncı, oyalama taktiği olduğuna ilişkin söylemler de bulunduğunu belirtti.

Akıncı, müzakerelerde ucu açık olmayacak bir şekilde, sonuç odaklı olarak, yani oyalanma ve zaman geçirme taktiğine fırsat vermeyecek bir çerçeve söz konusu olursa bu konuyu değerlendirmeye açık olduğunu dile getirdi.